№ 97. Piątek 29. Kwietnia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z poczta kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina *Zielona*, w odwodzie stanisławowskim, obowiązała się dla założenia szkoły parafialnej po wieczne czasy: 1) Wystawić budynek szkolny, który ma obejmować także pomieszkanie nauczyciela, z materyałów drewnianych, jakie ofiarował tamtejszy właściciel wsi, na gruncie gminnym w pobliżu gr. k. kościoła; 2) utrzymywać go w dobrym stanie, sprawiać porządki szkolne, zajmować się usługą przy szkole i dostarczać potrzebne na opał szkoły drzewo, zapewnione do czasu z lasów dworskich, a poźniej po odmówieniu dalszej ofiary, kupować z własnych funduszów 50 fur drzewa sągowego; a 3) na utrzymanie nauczyciela a zarazem dyaka płacić rocznie Dziewięćdziesiąt dziewięć (99) złotych 75 c. waluty austr.

Nakoniec obowiązał się gr. k. pleban miejscowy, iks. Michał Halikowski na czas swego urzędowania w Zielonej, dać w pierwszym roku istnienia szkoły parafialnej w Zielonej na sprawienie książek szkolnych dla tamtejszych biednych uczniów 5 zł. 25 c., a w każdym roku następnym po 3 zł. 15 c. waluty austr.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o podniesienie oświaty ludu podaje się z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów 21. kwietnia 1859.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości bieżące. — Wypadki dzienne.)

Wiedeń, 26. kwietnia. Termin, który rząd cesarski wyznaczył Sardynii, kończy się dziś we wtorek 26. b. m. o 6. godzinie wieczorem.

— Jak słychać z pewnością, nastąpi jeszcze w ciągu tego tygodnia publikacya nowej ustawy gminnej.

— *Litografowana korespondencya austryacka* z 25. b. m. pisze:

Gazeta pruska z 23. b. m. przyniosła artykuł wstępny, którego osnowa zniewala nas tem bardziej podać kilka dalszych szczegółów dla wyjaśnienia teraźniejszej sytuacyi, ponieważ zdaje nam się, że tym sposobem możemy tylko wzmocnić nadzieję, żywioną tak u nas jak i w całej Niemcy co do stanowczego współdziałania Austryi z Prusami.

Rząd cesarski pragnąc uwiadomiać *naprzód* o wszelkich ważniejszych krokach Austryi zaprzyjaźniony dwór pruski i naradzać się z nim w poufny sposób nad możebnemi ich skutkami, uznał za rzecz potrzebną wyprawić do Berlina dostojną osobę w tej samej chwili, kiedy Jego Mość Cesarz powziął stanowczy zamiar, wyprawić bezpośrednio do król. sardyńskiego rządu ostateczne wezwanie do rozbrojenia się.

Że postanowienie to jest niezmienne, niewątpił o tem bynajmniej dwór berliński, gdy w stolicy pruskiej przystępywano do bliższych narad nad zachowaniem się Prus i Niemczy w obec przyszłych wypadków. Oznajmienie bowiem, że krok ten jest postanowiony, służyło za podstawę konferencyom, jakie toczyły się u dworu w Berlinie.

Jeśli zatem przedłożenie wniosku pruskiego w Frankfurcie względem mobilizowania kontyngensów związkowych, na co przystały chętnie wszystkie rządy związkowe, przypadło w tym samym czasie, kiedy wezwanie austryackie nadeszło do Turynu, tedy był to tylko naturalny rozwój teraźniejszego położenia, i żaden wypadek ostatnich dni niemoże w niczem uszczuplać słusznej nadziei wszystkich, że Austrya i Prusy będą tak jak w tym pierwszym kroku organu związkowego łączyć się wiernie także we wszystkich dalszych postanowieniach, jakich mogłyby wymagać wspólne niebezpieczeństwo, obowiązki i widoki.

Bez wątpienia można najsłuszniej spodziewać się po Austryi, że nie zechce używać przemocy oręża przed wyczerpaniem wszelkich środków ku utrzymaniu zaszczytnego pokoju. Ależ niech nam wolno będzie zapytać się, czy środki te niebyłyby i wtedy jeszcze wyczerpane, gdyby Austrya niemogła innaczej osiągnąć rozbrojenia Sardynii, tylko pod warunkiem, jakich w obec takiego przeciwnika niedozwala jej przyjąć honor i godność własna? Takim zaś warunkiem jest udział Sardynii w kongresie głównych mocarstw, i dlatego też nie będzie nikt, ktokolwiek uznaje słuszne prawa Austryi i potrzebę mężnego bronienia ich, przywiązywać odpowiedzialności za niebezpieczeństwo teraźniejszego położenia do kroku Austryi w Turynie, lecz do postępków, które krok ten koniecznie wywołać musiały.

— *Gazeta wiedeńska* pisze: Odezwa *Monitora* francuskiego z dnia 19. b. m. spowodowała nas do umieszczenia tu niektórych uwag tak w interesie prawdy dziejowej, jak niemniej i dla lepszego wyjaśnienia stanowiska, jakie Austrya zajmuje w teraźniejszej bardzo ważnej kwestyi.

Zamiar ten ułatwiono nam dawniejszem już ogłoszeniem dwóch najważniejszych w tej mierze dokumentów, a mianowicie noty hrabi Buol'a do p. Bałabina i lorda A. Loftus, w której gabinet cesarski oświadcza się względem swego przyjęcia kongresu zaproponowanego, tudzież względem warunków tego przyjęcia, i w końcu względem tego zakresu, w obrębie którego przystąpić myśli do tych negocyacyi. — Porównawszy osnowę tej odpowiedzi danej posłowi angielskiemu z czterma punktami podanemi przez *Monitora*, tedy każdego to zadziwi, że punkta rzeczone oznaczono wyraźnie jako „umowę między pięcioma mocarstwami" w kolumnach dziennika, którego właściwość urzędowa mogłaby najłatwiej ochronić od tak widocznego błędu. Lecz i umieszczona przy tem uwaga dziennika francuskiego, że Austrya domagała się dopiero poźniej poprzedniczego rozbrojenia się Sardynii z tem oświadczeniem, że krok ten uważa za niezbędny warunek przystąpienia swego do kongresu — jest w wyraźnej sprzeczności z dokumentami urzędowemi, jak to już podano do wiadomości powszechnej. Każdy, ktokolwiek tylko umie czytać i chce zrozumieć o co rzecz idzie, rozpozna to z noty hrabi Buol'a do p. Bałabina, jako to jest koniecznem *(indispensable)*, by przed zebraniem się konferencyi *(préalablement a toute conférence)* Sardynia się rozbroiła. Austryi chodziło właściwie tylko o obrady dla utwierdzenia pokoju, a nie o zabiegi przedwojenne. Z tej więc przyczyny i ze względu na to, że dążności teraźniejszego rządu sardyńskiego uważała za jedyną trudność w załatwieniu sprawy włoskiej, i że zresztą widziała wszędzie we Włoszech stan rzeczy uregulowany i zostający pod ochroną władz prawowitych, domagała się Austrya uprzedniego zaręczenia, że Sardynia spokojnie się zachowa. Zaczem nie domagała się dopiero następnie, lecz uczyniła to już 23. marca, gdy tymczasem zawiadomienie angielskie co do rzeczonych czterech punktów jest z 28go tegoż miesiąca; widzimy też żądanie to jasno wyrażone i przy każdej dalszej sposobności w dokumentach dyplomatycznych dokładnie wymienione.

Jeśli tedy — jak o tem *Monitor* dalej wspomina — zaproponował rząd cesarski powszechne rozbrojenie się przed kongresem miasto pierwotnego żądania, zaczem właśnie tem dowiódł wielkiego umiarkowania swego, i okazał taką cierpliwość, na jaką zdobyć się może tak potężne jak Austrya mocarstwo. Dalsze ustępstwa Austryi w tej mierze były już niepodobne. A jednak dążyły do tego usiłowania rozprawy umieszczonej w *Monitorze*, gdyż przy sposobności wzmiankowanej propozycyi austryackiej, chciano Sardynię niejako ubocznemi drzwiami wpuścić do kongresu. — Rosya zaproponowała negocyacye między pięcioma mocarstwami wielkiemi, i w tej myśli Austrya ją przyjęła. Nie odstąpi też żadną miarą od tych podstaw pierwotnych. Jakoż tylko dla zapobieżenia temu, by się nie wdzierano do praw trzeciego, dodał gabinet austryacki jeszcze i tę uwagę, że właściwie nie zachodzi wypadek przewidziany w protokole akwisgrańskim z roku 1818, gdyż żadne państwo włoskie nie wzywało wielkich mocarstw do obradowania w ich sprawach, i dlatego też nie można było ogłaszać uchwał stanowczych w takich kwestyach.

Tożsamość wypadku przytoczona w *Monitorze* z obrad opawskich nie wytrzyma bliższego rozpoznania. Wówczas, roku 1820, chodziło o przywrócenie gwałtownie zaburzonego stanu rzeczy w Neapolu i o wyswobodzenie Króla obojga Sycylii z pod groźby rewolucyi karbonarskiej. Stosownie więc do niezachwianych zasad internacyonalnego prawa europejskiego przystąpiono do interwencyi dopiero wtenczas, kiedy Król Ferdynand wezwał do niej po wszelkiej formie mocarstwa wielkie. A gdy monarcha ten przyrzekł

uczestnictwo swe w konferencyach przenieść się mających z Opawy do Lublany, natenczas zaproszono i inne państwa włoskie do udziału w kongresie, i jeśli wówczas pełnomocnicy mocarstw wielkich — jak o tem *Monitor* wspomina — uznali słuszność i pożyteczność tego wezwania, tedy wytłómaczyć to można powszechnym stanem rzeczy. Większa bowiem część rządów włoskich brała pośrednio lub bezpośrednio udział w zbrojnej interwencyi we Włoszech południowych, zwłaszcza że wojska przeznaczone do interwencyi przechodzić musiały po większej części i przez ich kraje. Dziś nie zachodzi bynajmniej wypadek podobny do wspomnionego tu zdarzenia, gdyż ile nam wiadomo nieżądała potąd jeszcze Sardynia, by wewnętrzne jej stosunki były jedynym przedmiotem obrad na kongresie. Zajścia w Opawie i Lublanie mogłyby wtenczas tylko posłużyć za przykład w tej mierze, gdyby Król Wiktor Emanuel chciał uznać, że potrzebuje takiej pomocy, jak niegdyś Król neapolitański. Prawowitość stosunków w innych częściach półwyspu włoskiego nie podlega i tak już obecnie żadnej wątpliwości, a jak wiadomo rządy ich nieodezwały się potąd z tem, by się w sprawie ich zebrano na obrady, gdy przeciwnie od dawniejszego już czasu nastawały na poskromienie niepojętych uroszczeń Sardynii, która usiłowała narzucić się w obec Europy zastępcą całych Włoch, i z tą przywłaszczoną sobie powagą chce sama jedna zasiadać i przemawiać na kongresie.

Jakimże więc sposobem możnaby teraz spodziewanemu kongresowi przypisywać takie same znaczenie, jak dawniej kongresowi w Opawie?

Austrya przyjęła w dobrej wierze propozycyę kongresu według wniosku Rosyi, to jest dla pięciu tylko wielkich mocarstw wyłącznie, z równą życzliwością i szczerością oświadczyła się co do propozycyi angielskiej, która zawierała podstawy do przyszłych negocyacyi, i tego też stanowiska musi rząd cesarski teraz trzymać się stale.

Rozbrojenie się Sardynii nie nadaje jej samo przez się żadnego jeszcze prawa do udziału w obradach pięciu mocarstw wielkich, napróżno też zasłaniałaby się tym pretextem, zwłaszcza że rzeczą wiadomą, jako rozbrojenie się było wyraźnym i nieodzownym warunkiem zebrania się kongresu pięciu wielkich mocarstw.

Otoż tak stoją rzeczy.

Austrya z cierpliwością w dziejach niesłychaną i powszechnie już uznaną znosiła od wielu już lat nieustanne wyzywania, tajemne zabiegi i najwidoczniejsze nadwerężenia traktatów przez mniej potężne państwo sąsiednie. Żądać przy tem, by cesarskie mocarstwo wielkie postawić się dało na równi z tem państwem, — jest to dziwnem domaganiem się rzeczy niemożliwej, które urąga się widocznie wszelkim uczuciom moralnym, i w całej też Europie uważanoby je za niezgodne z honorem i godnością rządu naszego.

Anglia.

(Meetyng za zbrojeniem się. - Raport pocztowy.)

Londyn, 23. kwietnia. Przed kilkoma dniami wyprawiano w Londynie w St. Martins-Hall meetyng pod prezydencyą Charles Napiera, chcąc w obec politycznego stanu rzeczy dowieść rządowi położenie groźne i że nie ma dostatecznych wojskowych sił do obrony kraju. Uchwalono ułożyć memoryał do Królowy i petycyę do parlamentu, z zaleceniem utrzymywać dostateczną flotę na Kanale, wzmocnić i umundurować milicyę, utworzyć z ochotników korpus strzelców i inne korpusy w całem królestwie.

— Dnia 20. kwietnia ogłoszony został roczny raport jeneralnego poczmistrza. Listowe przesyłki w samym Londynie, które już od 1847 włącznie do 1856 roku wzrastały co roku o półtora miliona pomnożyły się w 1857 roku o 4,239.000 a w 1858 roku o 6,270.000 listów. Ogólna liczba listów przesyłanych w ciągu upłynionego roku w zjednoczonem królestwie Wielkiej Brytanii wynosi: 523,000.000, zatem na każdego mieszkańca przypada 18 listów. Liczba przesyłanych dzienników wynosi; 71 milionów; książek 7,250.000; asygnacyi pieniężnych (Money-Orders) 6,689.396 a suma zaasygnowana na urzęda pocztowe wynosiła 12,662.105 funt. szterl. Po odciągnięciu kosztów przesyłki pozostało poczcie zysku 25.936 funt. szterl. Nowy traktat pocztowy z Portugalią a inny z Nikaragua będą wkrótce prawomocne. Z Brazylią, Chili, Peruwią i wszystkiemi innemi państwami południowej i środkowej Ameryki toczą się teraz układy. Układy zaś względem nowej konwencyi z niemieckim związkiem pocztowym postępują bardzo powoli a z Stanami zjednoczonemi niepostąpiły dotąd ani na krok.

Francya.

(Ruchy wojskowe. — Wiadomości bieżące. — Czynności w zgromadzeniu prawodawczem.)

Paryż, 23. marca. Naczelni dowódzcy trzech morskich, w toulońskim porcie bateryi: Lave, Tonnante i Devastation otrzymali rozkaz przyspieszyć ile możności ich uzbrojenie. Z trzech pułków afrykańskich strzelców i pułku Zuawów, które jeszcze zostały w Afryce, tylko pułk Zuawów otrzymał rozkaz, przyłączyć się do armii lugduńskiej, zaś pierwsze trzy pułki stoją na zawołanie, lecz miejsce ich przeznaczenia dotąd jeszcze nie jest wymienione. Liczba koni przytransportowanych z Algieryi do Francyi wynosi dopiero 6000.

— Administracya marsylsko-tulońskiej kolei oznajmia, że ta nowej kolej otwiera się dla publiczności dnia 3. maja.

— Baron Gros uda się do Yeddo statkiem „Audacieuse" dla wymiany ratyfikacyi nowego traktatu zawartego między Francyą a Japonią.

— Sprawdziła się śmierć Alexego Tocqueville, ale później, nie wtedy jak dzienniki pisały. Sławny ten literat i dyplomata umarł w Kannes w wieku 53 lat dopiero w sobotę wieczorem.

— Dla dalszego wyjaśnienia ustępu w artykule *Monitora* z dnia 19. b. m., gdzie idzie o przypuszczenie Piemontu i innych włoskich państw do kongresu, pisze *la Patrie:*

„Nie sądzimy, ażeby wszystkie włoskie państwa w jednakowy sposób mogły być przypuszczone do kongresu. Między temi jest tylko jedno państwo, do którego odnosi się obowiązek rozbrojenia, a tem państwem jest Piemont, które naszem zdaniem przystąpić może do układów z głosem stanowczym, a to upoważnienie byłoby tylko wynagrodzeniem ofiary, której od tego państwa żądają. Co do innych państw będzie dostatecznem wysłuchać je. Zaś, gdyby im przyznano głos stanowczy, wówczas: Rzym, Neapol, Parma, Toskania tworzyłyby na kongresie pięć głosów t. j. tyle jak pięć głównych mocarstw, czyli innemi słowy: terytoryalna i polityczna mniejszość przekształciłaby się na większość. Zdaje się zatem, że kongres składać by się powinien z Austryi, Anglii, Francyi, Piemontu, Prus i Rosyi. Inne włoskie państwa zaś powinny być zaproszone w ten sam sposób, w jaki przy londyńskim „„kongresie"" w 1831 roku zaproszono Holandyę i Belgię."

— W zgromadzeniu prawodawczem opierano się mocno przeciw ustawie względem paryskiej kasy przeznaczonej dla budowli publicznych, i wniesiono w tej mierze rozmaite poprawki. Również i w kwestyi względem zboża toczyły się żywe rozprawy; p. Cornudet zaproponował miasto skali ruchomej cło w kwocie 1 franka, na co rząd cesarski podobno już przystaje. Ciału prawodawczemu przedłożono ustawę, według której towarzystwa kolei żelaznej płacić mają za nadzór i kontrolę jazdy miasto dotychczasowej należytości 120 fr. odtąd 150 franków państwu od każdego kilometru kolei używanej. Towarzystwa kolei żelaznej chciały się od tego podwyższenia opłaty uchylić, lecz się im to niepowiodło.

Belgia.

(Obwarowanie Antwerpii.)

Bruxela, 21. kwietnia. Dziennik *Observateur* pisze, że w tutejszem ministeryum wojny naradzają się oficerowie codziennie nad obroną Belgii. Projekt obwarowania Bruxeli odroczono, zdaje się jednak, że w Antwerpii wzniosą wielkie fortyfikacye, które mają kosztować do 60 milionów. Wniosek do ustawy ma być przedłożony jeszcze przed zamknięciem izby.

Szwajcarya.

(Żegluga na Lago maggiore wstrzymana. — Wiadomości bieżące. — Stan rzeczy.)

Berna, 20. kwietnia. Sardyńskie parostatki na jeziorze Lago maggiore zaniechały upłynionego poniedziałku swej jazdy, i z wyjątkiem jednego wydane zostały pod rozkazy rządu.

— Związkowa rada uchwaliła ogłaszać w dzienniku *Bundesblatt* wszystkie odpowiedzi mocarstw na oświadczenie neutralności.

— Z Francyi otrzymano już odpowiedź na oświadczenie neutralności przez radę związkową. W ogóle uważać ją można za zgodną z postanowieniem neutralności, chociaż wyraża się z wielką ogłędnością. Nie wątpią tutaj o tem bynajmniej, że rząd francuski porozumiał się w tej mierze z ministerstwem sardyńskiem, i że teraz złagodził Sardynia zapewne pierwotne oświadczenie się posła swego w Bernie przeciw tej neutralności. Niepewność, jaka zachodzi teraz w Europie co do utrzymania pokoju lub rozpoczęcia wojny, utrzymuje ludność szwajcarską w niejakiej obawie. Ostateczne stronnictwo radykalne nie ukrywa się już teraz bynajmniej z życzliwością swoją dla usiłowań rewolucyjnych we Włoszech, i jawniej z tem występuje, niż jeszcze przed miesiącem. Lecz jeszcze dzienniki tego stronnictwa staczają spory ze sobą o to, czy też Cesarz Francuzów jest pomocą lub raczej przeszkodą dla demokracyi włoskiej. Inne dzienniki, tak liberalne, jak i zachowawcze przypominają natomiast wypadki dziejowe i dowodzą, że wpływ francuski w Szwajcaryi bez względu na to, jaka dynastya we Francyi panowała, był zawsze zgubny, i że dlatego nie wypada życzyć sobie rozszerzenia wpływu francuskiego tak pośredniego jak i bezpośredniego w pogranicznych krajach południowych. W tym duchu oświadczyły się najnowszemi czasy mianowicie niektóre znaczniejsze dzienniki liberalne kantonów Zuryku, Glarus i Turgowii z przytoczeniem całego poczetu dat historycznych.

Większość ludności szwajcarskiej jest stanowczo za utrzymaniem ścisłej neutralności, i spodziewać się też należy, że rada związkowa nie zechce teraz wykładać inaczej własnego oświadczenia się swego względem neutralności, i nie dopuści tego, by jej inaczej pojmowano. Wezwanie do niezwłocznego obsadzenia kantonu genewskiego nieodniosło potąd jeszcze żadnego skutku, gdyż nie ma w tem nic pilnego. Obsadzenie wojskowe pogranicza jest rzeczą bardzo kosztowną, i może długo potrwać, zaczem Szwajcarya przystąpić myśli do tego tylko w razie nieuniknionej już konieczności.

Włochy.

(Ulgi familiom w Piemoncie dotkniętym. — Tajne konsystoryum. — Zezwolony pobór rekrutów w Rzymie. — Budżet. — Wiadomości bieżące.)

Gaz. Piemontese ogłasza okolnik ministra wojny do komendantów rozmaitych korpusów z zaleceniem, ażeby pewną kategoryę

żołnierzy stojących pod bronią uwalniać na ich własne żądanie do domu, jeżeli ich zarobkowanie niezbędnie jest potrzebnem do utrzymania swojej familii.

Hrabia Cavour wydał okólnik do jeneralnych i prowincyonalnych intendantów, w którem nakazuje utwarzać komitety dla odbierania dobroczynnych składek na te familie, których wyżywiciele należą do kontyngensów i obecnie stoją pod bronią. Rzeczone komitety rozpoczęły już swoje działania.

Rzym, 16. kwietnia. Na Watykanie było wczoraj pod prezydencyą Jego Świątobliwości Papieża tajne konsystoryum, na którem Jego Eminencyi kardynałowi di Pietro nadano tytuł presbiteryalny „S. Giovanni a Porta latina,“ równocześnie zaproponowano obsadzenie niektórych katedralnych i biskupich kościołów i oznajmiono obranie kilku biskupów z ramienia św. kongregacyi propagandy od czasu ostatniego konsystoryum. Dla katedralnego kościoła w Nitrze zaproponowano przew. Augustyna Roskovanyi a dla katedralnego kościoła w Wajtzen przew. Antoniego Józefa Peitler.

— Ojciec święty zezwolił tylko w razie konieczności na prośbę rady ministeryalnej względem zaciągania dwóch rekrutów z każdego sta zdolnej do boju młodzieży. Tymczasem zgłasza się dość znaczna liczba dobrowolnie do służby w armii papieskiej. — Znany teraz w całości budżet przedstawia znaczny postęp finansowy. Dochody wniosły do 14,700.000 szkudów, a wydatki wynoszą tylko 14,500.000. Niema więc i w tym roku niedoboru.

— Wielki książę Konstanty ofiarował Jego Mości Królowi pruskiemu fregatę „Ruryk“ dla przejazdu do Civitavecchii, słychać jednakże, że familia królewska nie będzie korzystać z tej ofiary, lecz przybędzie tu lądem z Neapolu.

Niemce.

(Sprostowanie fałszywej pogłoski. — Przyjazd króla bawarskiego do Szutgardy. — Pożyczka domyślna w Prusiech.)

Mnichów, 21. kwietnia. Rozszerzały od niejakiego czasu tutejsze dzienniki pogłoskę: że między hiszpańskim a mexykańskim rządem toczyły się układy, azeby księcia Adalberta nakłonić do przyjęcia cesarskiej korony Mexyku, pogłoska taka, mówi dziennik *A. Z.* jest zupełnie bezzasadną.

— Według doniesień z Mnichowa odjechał minister baron Beust dnia 20. b. m. ztamtąd do Paryża.

Sztutgarda, 18. kwietnia. J. M. Król Maxymilian bawarski zjechał dziś w południe osobnym pociągiem kolei z Darmsztadu pod przybranem nazwiskiem, i uchylając się od wszelkiego urzędowego powitania udał się w przygotowanym we dworcu kolei żelaznej powozie dworskim do hotelu Marquardt'a, gdzie ustawiono straż dlań honorową. Po przywdzianiu nowego ubrania udał się w towarzystwie jeneralnego adjutanta swego Tann do król. zamku rezydencyonalnego dla złożenia wizyty familii królewskiej, którą już odwzajemniono.

— Utrzymywano, że na przyszłem posiedzeniu domagać się będzie rząd upoważnienia do zaciągnięcia pożyczki 60 milionów na przypadek wojny. Tymczasem do dzisiejszego dnia nic się nie sprawdziło się, pomimo tego jednak można rokować, że to nastąpi, a raczej nastąpić musi, jeżeli teraźniejszy stan rzeczy nie zmieni się. I niepodlega żadnej wątpliwości, że rząd otrzyma to upoważnienie i zapewne tak jednogłośnie jak to uczyniono przy podwyższeniu wyposażenia korony. Wstrzymują się zapewne w tym względzie z tego samego powodu dla czego i obydwie izby sejmu zwlekają obradowania w sprawie polityki zewnętrznej. Jest w tem ogledność i rostropne postępowanie. Jeżliby usposobienie umysłów w całych Niemczech było wątpliwe, wówczas niezawodnie niezaniechałoby zastępstwo pruskiego ludu przemagać swem zdaniem publicznej opinii. Jak złowrogie: „Za późno!“ tak samo i: „Za wcześnie!“ zgotować mogłoby zgubę. To pojmuje tu każdy rozsądny.

Rosya.

(Ambasador francuski powrócił.)

Petersburg, 16 kwietnia. Francuski poseł książę Montebello powrócił, i w sobotę dnia 9 kwietnia był na audyencyi u Cesarza Alexandra. Pruski poseł Bismark-Schönhausen przedstawiony był dnia 10go b. m. Ich cesarzewicz. Mościom Wielkiemu Księciu Mikołajowi Mikołajewiczowi i wielkiej księżnie Alexandrze Petrówny.

Księstwa Naddunajskie.

(Obrót na Dunaju.)

Do **Belgradu** przybył 14go b. m. pewien przedsiębierca z Chambery, który zamyśla urządzić za pomocą parowców bezpośrednią komunikacyę między Belgradem i Genuą. W bieżącym roku ma utrzymywać tę komunikacyę cztery okręty, a mianowicie dwa wzdłuż Dunaju, a dwa inne z Gałaczu do Genuy, jazdy Dunajem wzdłuż wybrzeży Serbii, Turcyi, Wołoszczyzny i Moldawii przedsiębrane będą raz na tydzień, a z Gałaczu do Genuy i napowrót dwa razy na miesiąc.

Grecya.

(Wiadomosci bieżące.)

Ateny, 16. kwietnia. Parlament został odroczony. Rząd nie będzie się zbroić, gdyż zamierza zachować się ściśle neutralnie. Temi dniami srożyły się straszne burze i słychać, że wiele zatonęło okrętów.

Azya.

(Telegramy z Indyi.)

Wschodnio-indyjski urząd w Londynie otrzymał dnia 20go kwietnia telegram z Marsylii, który zawiera bliższe szczegóły teraźniejszego stanu armii powstańców. Rzeczony telegram opiewa na stępnie:

Parostatek „Bombay“ przywiózł do Suezu pocztę z Bombaju z dnia 9. kwietnia. W Indyach nie ma już wojny. Armie powstańców poszły w rozsypkę a naczelnicy ich ukrywają się w gęstwinach lasów. Tantia Topi, Rao Sahib, Beguma i Nena Sahib są jeszcze wolni. W Nepalu znajduje się jeszcze znaczny korpus powstańców, ale Dżung Bahadur wysłał wojska, azeby ich z lasów wypędzić. Beguma i Nena Sahib mają jeszcze do 8.000 ludzi. Jenerał brygady Kelley obserwuje ich ruchy. W Audzie panuje pokój. Wiele powstańców poddało się. Nawab Ferukabadu został skazany na śmierć. Z powodu nowej celnej taryfy panuje w Bombaju i Kalkucie wielkie wzburzenie umysłów. Podpisano. Alfred S. Walne, jeneralny konzul. Alexandria 16. kwietnia.

India-Office zaś, ogłasza następujący telegram rządowego sekretarza Andersona z Bombaju dnia 26. marca: Centralne Indye. Powstańcy rozdzieleni, zformowali się teraz w rozmaitych stronach w trzy oddziały, pierwszy pod dowództwem Feroze Szacha znajduje się w pobliżu Bursadu na gościńcu z Agry do Bombaju, drugi pod dowództwem Rao Sahiba w powiecie Szachgur, a trzeci pod dowództwem Tantia Topi w lasach Chumbulskich i Parońskich. Maun Sing znajduje się w jego pobliżu. Temi dniami poddało się czterech powstańców, jeden z tych nazywa się Nawab z Powry, a inny Nawab Khan Ali Khan z Danmii. Okręg Nizamski, Hydrabad. Pewien Indyanin strzelił z karabina na rezydenta, gdy dnia 15go marca wracał z Durbadu. Kula zraniła jednego z ministrów, który szedł z pułkownikiem Dawidsonem. Morderca został na miejscu porąbany. Rezydent sądzi, że sprawca tej zbrodni nie miał żadnych wspólników.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 25. kwietnia. Cesarz ma jutro już odjechać do Lugdunu, ale teraz jeszcze nie obejmie naczelnego dowództwa. — Lord Cowley przedłożył nowy projekt pośrednictwa, ale znalazł niepomyślne przyjęcie. — *Patrie* przynosi następujące wiadomości: Oznajmienie, zapowiedziane ciału prawodawczemu, ma to być projekt, który podwyższa przyzwolony ustawą z 24go marca 1858 zaciąg 100.000 ludzi na 140.000. Domysł, jakoby rząd miał proponować izbie pożyczkę, uważa *Patrie* za wątpliwy. Komenderujący jenerał czwartego korpusu odjechał już. Rada państwa miała dziś nadzwyczajne posiedzenie. Cesarzowi towarzyszyć będzie siedmiu adjutantów i sześciu oficerów ordonansowych, między którymi wymieniają księcia Joachima Murata. — Ciało prawodawcze zbierze się dopiero jutro.

Londyn, 24. kwietnia. Co do instrukcyi dla floty śródziemnego morza panuje w ministeryum wielkie rozdwojenie. Niektórzy członkowie gabinetu radzą żądać koniecznie od Francyi neutralności wybrzeży adryatyckiego morza, jeśli wojna ma istotnie pozostać lokalną. Przy tem wszystkiem jednak przeważa powszechnie mniemanie, że rząd nie dopuści okupacyi wybrzeża dalmatyńskiego. *Times* donosi, że przedwczoraj odjechał wyższy oficer marynarki z ważnemi depeszami do Portsmouth, i że zaraz potem wyruszyła flota.

Londyn, 25. kwietnia. Rozchodzi się pogłoska, że flota kanałowa odpłynęła z opieczętowanemi instrukcyami z Portsmouth podobno na morze adryatyckie.

Turyn, 24. kwietnia. Od San Michel aż do Susy wdłuż gościńca przez Mont Cenis zebrano do dziś 20.000 racyi żywności. Oprócz tego są w pogotowiu wielkie zapasy wina, gorzałki, słoniny i kawy, a oraz znaczna liczba mułów, części kupionych a części zabranych do przeprawy przez Alpy. W Massie nie ustaje werbowanie ochotników. Jenerał Ulloa ma być przydzielony do jeneralnego sztabu Króla. Jenerał-major Cialdini mianowany został jenerał-lejtnantem i jeneralnym inspektorem wszystkich stacyi i korpusów ochotniczych; jenerał-major Cucchiari jenerał-lejtnantem i komendantem dywizyi; jenerał-lejtnant di Castelborgo naczelnym komendantem całej kawaleryi, a jenerał-lejtnant Gianoffi komendantem wszystkich wojsk w Alessandryi i okolicy.

Genua, 24. kwietnia. Król. korweta odpłynęła do Sztokholmu dla zabrania dział. Przybyli tu oficerowie francuscy dla opatrywania punktów do wylądowania.

Modena, 22. kwietnia. Internacyonalna komisya centralnej kolei włoskiej zamknęła już swoje posiedzenie, a z końcem czerwca zbierze się nanowo dla utworzenia linii z Bononii do Piaczency.

Najnowsza poczta zamorska na Tryest.

Bombaj, 26. marca. Lord Elgin odjechał do Anglii. Wyprawa na Westarn powiodła się. W Japonii ukoronowano nowego Cesarza świeckiego. — Z Manili donoszą pod dniem 7. marca: Nadeszło tu 77 chorych oficerów i żołnierzy hiszpańskich z expedycyi do Kochinchiny.

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „**Łaska Imperatora**,“ operetka w 1 akcie; „**Doktor Robin**,“ komedya w 1 akcie z francuskiego, i „**Podstęp pana kapitana**,“ komedya w 1 akcie z francuskiego.

Jutro: opera niemiecka: „**Żydówka**.“ Trzeci występ gościnny pana *Draxlera*, a pierwszy pana *Neudolfa*.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. kwietna.

Hotel rosyjski: PP. Siemiginowski Zygm., c. k. porucznik, z Manasterzysk.

Hotel europejski: Antoniewicz Szym, z Polski.

Hotel Langa: Jakowlewicz Mik., ces. ros. jenerał-major, z Francyi. — Ratz Baz., c. k. rotmistrz, — Br. Tinti Gustaw, c. k. porucznik i Hr. Palfy, c. k. porucznik, z Tarnopola.

Pod białego konia: Gottlieb Kwir., z Rosyi.

Do pomieszkania prywatnego: Łysakowski Marc., z Husiatyna. — Zalchocki Józef, z Olechowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. kwietnia.

PP. Bobory Mik., c. k. major, do Jaworowa. — Hr. Dunin Borkowski Alex, do Winniczek. — Tabel Jan. c. k. major i Klammer, c. k. kapitan, do Tarnopola. — Br. Poten Fryd., do Łahodowa. — Pierzchała Ign., do Brzeżan. — Rubczyński Maur., do Wiednia. — Raczyński Felix, do Woli malin. — Serwatowscy Wojciech i Maciej, do Rajtarowiec. — Hr. Wilczek Fryd, c. k. porucznik, do Żółkwi. — Zivkovich Paweł, c. k. podporucznik, do Tarnopola.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 27. kwietnia

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	327.27	+ 7.1°	93 4	półn.-zach.	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326 86	+ 9.6°	82.6	północny	„	„
10. god. wiecz.	326.22	+ 9.0°	90.9	„	ci.	„

W nocy deszcz 0‴.12.

Kurs lwowski.

Dnia 28. kwietnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	83	6	5
Dukat cesarski	„ „	6	—	6	13
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	27	10	57
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	93	2	—
Talar pruski	„ „	1	85	1	95
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	77	70	78	80
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	59	80	61	90
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	66	85	69	15

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 28. kwietnia

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 66 50. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 58.30; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. .—; po 4% za 100 zł. —.—; po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—. z roku 1854 za 100 zł. 97.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. -- —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{4}$% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po $1\frac{3}{4}$% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po $4\frac{1}{2}$ za 100 zł. — --; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 59.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi 58 20; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 744 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 150.50; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego 490.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1410; towarzystwa kolei żelaznej państwa 203.50; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 365.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 71.75; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 81.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3 miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 114.—. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł połudn. niemieck. waluty 115.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko 100.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 134.50. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 54.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 31, dukaty ces. pełnej wagi 6.30, korony 18.30. półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 26. kwietnia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	—.—	—.—
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	70.—	70 20
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	61.—	61 50
dtto. „ $4\frac{1}{2}$% za 100 zł.	54.—	55.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	—.—	240.—
„ 1839 „ 100 „	113.—	114.—
„ 1854 „ 100 „	100.—	100 50
Renty Como po 42 lir. austr.	14.—	14.25
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	—.—	90.—
Węgier	61.—	63.—
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	59.—	60.—
Galicyi	63 —	64.—
Bukowiny	58.—	59.—
Siedmiogrodu	58.—	59 —
innych krajów koronnych	80.—	85.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	775.—	785.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	161.20	161.40
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	490.—	500.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1522 —	1526
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	210.—	214.—
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	96.—	97.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	129.—	130.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	—.—	—.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	70.—	76.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	59.—	60.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	—.—	390.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	—.—	190.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	92.—	93.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	87.—	88.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	77.—	78.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	—.—	99.50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	74.—	75.—

Losy.

	pien.	towar
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	86.—	87.—
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	95.—	97.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	67.—	69.—
Salma 40 „ „	36.—	37.—
Palfiego 40 „ „	33.—	34.—
Clarego 40 „ „	36.—	37.—
St. Genois 40 „ „	33.—	34.—
Windischgrätza 20 „ „	21.—	22.—
Waldsteina 20 „ „	22.—	23.—
Keglevicha 10 „ „	13.50	14.50

Na 3 miesiace.

	pien.	towar
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	109 30	109.50
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	109.30	109.50
Hamburg za 100 marko banko $2\frac{3}{4}$%	97.50	97.80
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	127 50	128 —
Paryż, za 100 franków 3%	51.—	51.50

Kurs złota.

	pien. zł.	pien. cen.	towar. zł.	towar. cen.
Dukaty ces. mennicze	5	95	6	—
Korona	17	30	17	35
Napoleondor	10	12	10	15
Rosyjski imperyał	10	20	10	24

KRONIKA.

(Pożary.) Znowu donoszą nam dwa nieszczęścia z pożarów. Dnia 19go b. m. powstał ogień w miasteczku Grzymałowie, w obwodzie tarnopolskim, i zniszczył w przeciągu pół godziny 31 drewnianych domów. Nieszczęście to jest tem większe, że dotknęło prawie samych wyrobników, mianowicie 14 chrześciańskich a 32 żydowskich familii. Drugi pożar był tego samego dnia w lesie Chomiakowskim, w obwodzie stanisławowskim, gdzie z niewiadomej przyczyny zapaliła się sucha trawa, i wiele młodych drzew uszkodził ogień.

— (Rozbicie okrętu.) Podczas okropnej burzy, jaka srożyła się w połowie bieżącego miesiąca na oceanie atlantyckim, rozbiło się u północno-zachodniego wybrzeża Francyi kilka wielkich okrętów, między temi także austryacki okręt kupiecki „Cherso“ pod dowództwem kapitana Petranicha. Okręt ten wiózł 150 000 sztuk klepek do beczek z austryackiego wybrzeża do Bordeaux; zaskoczony burzą śród nocy wpadł na niebezpieczne szkopuły korduańskie; rozbił się i w kilka godzin zatonął. Złożona z 12 majtków załoga okrętu walczyła na próżno z rozpasanym żywiołem, i byłaby niezawodnie znalazła grób w toni, gdyby nie pomoc szlachetnego pewnego flisaka z włości Royan w departamencie niższej Charenty, któremu po czterogodzinnych usiłowaniach udało się z niebezpieczeństwem własnego życia uratować i wydobyć szczęśliwie całą załogę okrętu i kapitana jego na ląd. Dzielny ten flisak zwie się Nicole.

— (Wysokość domów w Paryżu.) W francuskiem ministeryum spraw wewnętrznych pracują nad ułożeniem rozporządzenia względem wymiaru wysokości paryskich domów stosownie do przepisów budownictwa. Wysokość budynków w miarę szerokości ulic oznaczona jest w ten sposób: 11 metrów 70 centim. w ulicach o mniej jak 8 metrów szerokości; 14 m. 60 cent. w ulicach o mniej jak 8 — 10 m. szerokości; 17 m. 55 c. w ulicach o 10 m. szerokości. Najmniejszą wysokość piątr wyznaczono na 2 m. 69 cent.

— (Sławny sztylet.) Pomiędzy upominkami, jakie doręczył poseł Emira Bokhary Cesarzowi Alexandrowi II, znajduje się także sztylet, o którym powiada akademik Weljaminow-Zernow w „Buletynie historyczno-filologicznej sekcyi“, że był niegdyś własnością Muhammeda Daniela, pradziada teraźniejszego księcia Nasr-Ullahu i założyciela panującej dynastyi Manghytów. Ten sztylet uważano w Bokharze za szacowną relikwię, i książęta Bokhary zbroili się nim tylko w czasie największych uroczystości lub w bitwie.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.